

Мерзлікіна М. О.,
здобувач вищої освіти факультету менеджменту
Наукові керівники: Федосєєва Г. С.,
доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв
Волкожа К. П., *директор ПНРСТ «Райпромторг»,*
Україна

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Актуальність теми ризик-менеджменту як інструменту забезпечення фінансово-економічної стійкості підприємства в умовах невизначеності обумовлена сучасними умовами ведення бізнесу, коли підприємства стикаються з низкою значних загроз та викликів, зокрема глобальною економічною нестабільністю, швидкими технологічними змінами, нестабільністю фінансових ринків та геополітичною напругою. Ефективне управління ризиками дозволяє знижувати негативний вплив різних факторів, зберігаючи фінансову стійкість, адаптивність та конкурентоспроможність підприємства.

Метою роботи є обґрунтування важливості застосування ризик-менеджменту як інструменту забезпечення фінансово-економічної стійкості підприємства в умовах невизначеності.

Дослідження ризик-менеджменту вже проводилося вітчизняними науковцями, такими як В. Балдинюк [1] та Г. Мирошніченко [2], Ю. Самура [3], які зосередилися на проблемі інтеграції ризик-менеджменту в систему управління підприємством з метою підвищення його стійкості до загроз. Серед іноземних науковців аспекти ризик-менеджменту розглядали Д. Роча, С. Олів'єра, Ц. Капінха [4], що зосереджувалися на аналізі ризиків як інструменті стратегічного планування і підвищення ефективності управління. Однак актуальність та важливість розгляду даної теми зростає з огляду на безперервні зміни та непередбачувані фактори, що впливають на підприємницьке середовище й потребує детальнішого огляду.

Отже, ризик-менеджмент є системою заходів, що стосується виявлення ризиків, їх оцінки, профілактики та страхування. Головною метою ризик-менеджменту є прогнозування ризиків, коли можливо завчасно визначити їх ймовірні наслідки й масштаби, а відповідно запобігти або мінімізувати втрати, пов'язані з ними, та управління впливом цих ризиків на підприємство. Необхідність управління ризиками обумовлена постійними змінами зовнішнього середовища, що створюють загрози для стабільності та розвитку підприємства. Управління ризиками представляє комплексну систему, яку можна поділити на дві підсистеми: суб'єкт ризик-менеджменту (та підсистема,

яка управляє) та об'єкт ризик-менеджменту (підсистема, якою управляють). Суб'єктами ризик-менеджменту є фінансово-економічні відділи (центри та підрозділи), а також фінансові менеджери та спеціалісти зі страхування. Об'єктами ризик-менеджменту є ризикові вкладення капіталу та фінансово-економічні відносини [3, с. 734]. Основною рекомендацією для мінімізації негативного впливу ризиків для підприємств є впровадження комплексної політики ризик-менеджменту як частиною загальної фінансової стратегії, що має складатися з цілого ряду заходів, спрямованих на виявлення ризиків, оцінювання рівня їх ймовірності виникнення, а також запобігання небажаних наслідків та компенсації можливих втрат. У разі, якщо рівень ризику виміряти неможливо, то в ризик-менеджменті застосовується ряд правил щодо прийняття управлінських рішень, які, зокрема, забороняють ризикувати значними сумами капіталу, якщо результат є порівняно малим та не компенсує можливих втрат, акцентують увагу на важливість розгляду альтернативних, менш ризикованих варіантів інвестування й обрання такого, що забезпечує максимізацію результату за мінімізації ризику. Важливо зазначити, що для адаптації до зовнішньої нестабільності підприємство має впроваджувати гнучкі стратегії управління ризиками, постійно аналізувати ринкові умови та швидко реагувати на зміни, адаптуючи й політику ризик-менеджменту. У сучасних умовах для цього можуть застосовуватися нові підходи, зокрема аналітичні технології та машинне навчання що дозволяють обробляти великі обсяги даних і виявляти ризики на ранніх стадіях їх виникнення.

Таким чином, можемо зробити висновок, що ефективний ризик-менеджмент є критично важливим елементом фінансово-економічної стійкості підприємства. Інтеграція ризик-менеджменту в загальну стратегію управління підприємством забезпечує фінансову стійкість та конкурентоспроможність в умовах невизначеності та потребує системного підходу, регулярного моніторингу та адаптації стратегій до змін.

Список використаних джерел:

1. Балдинюк В. Ризик-менеджмент як інструмент управління діяльності суб'єктів господарювання. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-39>.
2. Мирошниченко Г. Управління ризиками підприємницьких структур: аспекти ризик-менеджменту. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-47>.
3. Самура Ю. Ризик-менеджмент у системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організацій. *Гроші, фінанси і кредит*. 2018. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/110.pdf.
4. Risk Management and Assessment. ed. by J. Rocha, S. Oliveira, C. Capinha. *IntechOpen*, 2020. URL: <https://doi.org/10.5772/intechopen.83256>.